

Calzes, retaules, vencedors i vençuts

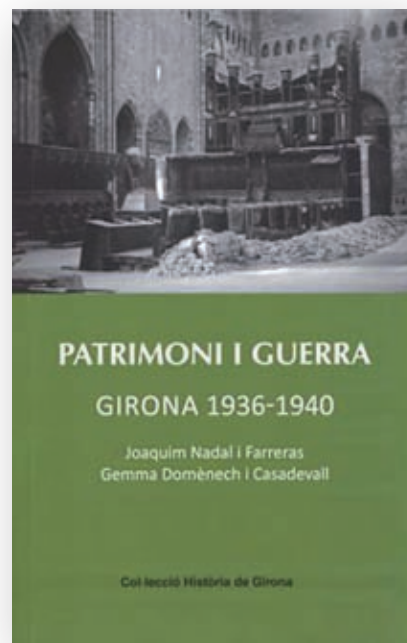
ROSA MARIA GIL TORT

Aquesta és una història que entronca amb el record més negre dels primers dies de la guerra, d'esglésies devastades i sants cremats. També amb la primera postguerra. Nacionalcatolicisme, pal·lis i desfilades triomfalistes. Podria ser també el guió d'una pel·lícula en què intel·lectuals i acadèmics lluiten per salvar el patrimoni religiós amb les armes de la cultura. És, però, una història real, amb noms i cognoms i escenaris coneguts. Patrimoni i guerra, dues paraules de mal combinar, perquè en les guerres, com en l'art, estan en joc les maneres de veure el món. Els autors narren els dies negres del juliol de 1936, quan el carrer oferia un panorama de barbàrie que no atenia a raons ni ideologies. L'objecte d'estudi ha estat la tasca de la Generalitat en la salvaguarda del patrimoni ar-

tístic històric del país. Els protagonistes són els homes que integraren la Comissió del Patrimoni Artístic i Arqueològic la mateixa setmana de la revolució que seguí a l'aixecament del 18 de juliol. Al seu costat, persones anònimes voluntàries de totes les ideologies, que tenien en comú el respecte per la cultura com a bé col·lectiu a preservar.

L'estudi es basa en la més fidel crònica de la Comissió que la Generalitat creà per la via d'urgència per salvar un patrimoni amenaçat i en bona part destruït en el descontrol d'aquells dies de juliol. L'espina dorsal són les actes, que, a més, els autors ens ofereixen transcrits al final del volum. Així tot-hom pot fer el recorregut per arribar a les seves pròpies conclusions. Aquesta documentació es completa amb un estat de la qüestió historiogràfic molt complet que serveix per refermar els arguments que presenten.

De la lectura del volum es desprèn la voluntat de la Generalitat de mantenir-se en la legalitat republicana, de seguir construint el guió d'unes infraestructures culturals aleshores embrionàries, el valor cultural d'un patrimoni religiós en el nou context laic, la consciència de l'emergència per salvar el patrimoni i, en darrer terme però no menys important, la generositat d'uns homes que arriscaren la seva vida i el seu futur professional i personal per la causa. El darrer acte de la història és la utilització propagandística d'aquella salvaguarda per part del nou règim,

NADAL FARRERAS, Joaquim;
DOMÈNECH CASADEVALL, Gemma

Patrimoni i guerra.
Girona 1936-1940

Ajuntament de Girona
Girona, 2015

novetats JUDIT PUJADÓ

VENTÓS, Cuca

El Petit Príncep als
Aiguamolls de l'Empordà

Brau edicions. Figueres, 2015. 104 p

Cuca Ventós ha revisitat l'obra de Saint-Exupéry i ha fet 40 noves il·lustracions basant-se en el seu protagonista. També ha escrit uns quants textos nous amb la contribució de Josep Espigulé i d'Iñaki Aguerri. Aquesta visió tan personal permet al Petit Príncep visitar l'Empordà i recórrer la vida de l'autora, des de la infància fins a un present vital i creatiu.

És el relat d'uns fets protagonitzats per homes cultes, en terres gironines, com a darrer bastió de la legalitat republicana

les interpretacions malicioses i les revenges professionals que arraconaren aquells petits herois a l'exili i l'oblit.

És aquest el relat d'uns fets protagonitzats per homes cultes, en terres gironines, com a darrer bastió de la legalitat republicana. És també un exemple més de com és manipulable la memòria i el passat, de la importància de les fonts documentals, de la càrrega simbòlica de l'art, tan vulnerable. No és en cap cas un report triomfalista, perquè es parteix del fracàs que representà la guerra. Tot i això, encara que humilment, la història restitueix als seus protagonistes el mèrit de l'èxit aconseguit, en situacions tan difícils, aportant una mica de llum on fins ara hi havia confusió i oblit interessat.